

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/87762,Magdalena-Modzelewska-Rybicka-PL/ENG.html>
2022-12-07, 00:52

Magdalena Modzelewska-Rybicka (PL/ENG)

Magdalena Sylwia Modzelewska-Rybicka, córka Edwarda i Władysławy, urodziła się 3 listopada 1954 r. w Gdańsku. Na początku lat siedemdziesiątych aktywnie uczestniczyła w katolickim Ruchu Światło-Życie, następnie była zaangażowana w działalność Duszpasterstwa Akademickiego.

Od 1977 r. członkini Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela. W listopadzie tego samego roku współuczestniczyła w założeniu Studenckiego Komitetu Solidarności Wyższych Uczelni Trójmiasta. W styczniu 1978 r. jako członek SKS-u rozdawała pod kościołem w Gdańsku-Oliwie ulotki redagowane przez ROPCiO.

Magdalena Modzelewska była współzałożycielką Ruchu Młodej Polski, antykomunistycznego ugrupowania skupionego wokół Aleksandra Halla. Jest jedną spośród 6 kobiet obok Danuty Grzelak, Zofii Kruszyńskiej-Gust, Bożeny Rybickiej, Gabrieli Turzyńskiej i Izabeli Dulkiwicz, której podpis widnieje pod deklaracją założycielską RMP, sygnowaną przez łącznie 25 osób 18 sierpnia 1979 r.

Po aresztowaniu pod koniec maja 1978 r. Błażeja Wyszkwoskiego, razem z Bożeną Rybicką organizowała gromadzące dziesiątki osób modlitwy w kościele Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Gdańsku (Bazylice Mariackiej) w intencji uwięzionego działacza Wolnych Związków Zawodowych. Modlitwy w okresie od maja do sierpnia 1980 r. prowadzono także w intencjach Tadeusza Szczudłowskiego i Dariusza Kobzdeja.

10 października 1978 r. Magdalena Modzelewska została zatrzymana w mieszkaniu jednego z działaczy, w którym miało się odbyć zebranie członków i sympatyków SKS-u. Została przewieziona do Komisariatu Miejskiego Milicji Obywatelskiej w Sopocie i poddana przeszukaniu, w trakcie którego zakwestionowano materiały bezdebitowe. Została zatrzymana na 48 godzin.

Między innymi z Bogdanem Borusewiczem, Bożeną Rybicką, Anną Młynik, Kazimierzem Szołochem i Dariuszem Kobzdejem 18 grudnia 1978 r., kontynuując uroczystości rocznicowe masakry *Grudnia '70*, uczestniczyła w złożeniu wiązanek kwiatów oraz wieńca z napisem „Poległym w grudniu stoczniovcóm – koledzy” pod Bramą Stoczni Gdańskiej. Dzień wcześniej, 17 grudnia 1978 r. funkcjonariusze SB zatrzymali na 48 godzin czternastu działaczy WZZ i SKS.

Magdalena Modzelewska, poza rocznicami grudnia 1970 r., współorganizowała i uczestniczyła w niezależnych manifestacjach rocznicowych w Gdańsku odbywających się 3 maja i 11 listopada.

W latach 1979-1980 pracowała jako nauczycielka w jednej z gdańskich szkół podstawowych. Następnie była zatrudniona na stanowisku bibliotekarki w Bibliotece Głównej Akademii Medycznej, jednak pod naciskiem Służby Bezpieczeństwa nie przedłużono jej umowy.

Wraz z grupą działaczy Ruchu Młodej Polski w sierpniu 1980 r. wspomagała strajk w Stoczni Gdańskiej im. Lenina, współredagując pierwsze postulaty i protokołując początek rozmów Komitetu Strajkowego z dyrekcją stoczni. Przy Bramie nr 2 każdego dnia prowadziła modlitwy. Jej głos można usłyszeć w scenach z filmu Andrzeja Wajdy „Człowiek z żelaza” oraz w dokumencie „Robotnicy’80”.

We wrześniu 1980 r. wstąpiła do Solidarności. Przez 4 miesiące, do grudnia 1980 r. pracowała w sekretariacie Prezydium Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego.

Po wprowadzeniu przez komunistów 13 grudnia 1981 r. stanu wojennego ukrywała się. Udzielała pomocy działaczom podziemnej Regionalnej Komisji Koordynacyjnej Gdańsk. Od maja 1982 do 1983 r. pracowała w redakcji podziemnego pisma „Solidarność». Pismo Regionu Gdańskiego”, od jesieni 1982 r. w „Polityce Polskiej”.

Znalazła się na liście działaczy Ruchu Młodej Polski, którzy decyzją Ministra Spraw Wewnętrznych z 2 czerwca 1982 r., w przypadku ujawnienia się i nie podjęcia działalności antypaństwowej nie będą represjonowani przez resort. Po ujawnieniu natychmiast podjęła dalszą działalność.

W 1984 r. Magdalena Modzelewska-Rybicka rozpoczęła studia doktoranckie na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim (do 1986 r.), później w Gdańskim Instytucie Teologicznym studiowała także teologię.

W 1985 r. zawarła związek małżeński z Mirosławem Rybickim. Urodziła i wychowała trzech synów: Jana, Piotra i Pawła.

Po transformacji ustrojowej pracowała jako terapeutka w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie. W latach 1998-2002 pracowała w Towarzystwie Przyjaciół Dzieci w Koszalinie, a od 2003 do 2006 r. na stanowisku podinspektora ds. przeciwdziałania alkoholizmowi w Urzędzie Miasta w Gdańsku.

Od 2005 r. prowadziła zajęcia dla rodziców i opiekunów dzieci niepełnosprawnych jako terapeutka w Wojewódzkim Ośrodku Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Gdańsku (do 2008 r.).

Działalność niepodległościowa Magdaleny Modzelewskiej-Rybickiej nie uszła uwadze Służby Bezpieczeństwa. Była wielokrotnie zatrzymywana, poddawana przeszukaniu osobistemu.

Dokonywano także rewizji jej mieszkania. Od 1977 r. z powodu m. in. kolportażu antykomunistycznych materiałów oraz inicjowaniu akcji patriotycznych była inwigilowana przez Wydz. III KWMO w Gdańsku w ramach Kwestionariusza Ewidencyjnego krypt. "Humanistki". W połowie kwietnia 1987 r. KE przerejestrowano do Sprawy Operacyjnego Rozpracowania o kryptonimie „Rybak” w ramach której M. Modzelewska-Rybicka była kontrolowana do 3 listopada 1989 r.

W 2006 r. została odznaczona Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, a w 2015 r. Krzyżem Wolności i Solidarności.

Magdalena Modzelewska-Rybicka zmarła po ciężkiej chorobie 23 maja 2016 r. Została pochowana na gdańskim cmentarzu Srebrzysko.

Na podstawie:

Akta o sygn. IPN Gd 013/136 t. 4, 5, 8, 11-14 (8551/III), IPN Gd 321/70 t. 1-3; IPN Gd 286/15, IPN Gd 286/1 t. 1-2; IPN Gd 286/2 t. 1, 6; IPN Gd 340/1 t. 1-3 (IPN 0716/217, 54427/II), IPN Gd 003/166 t. 1, 11, 15, 26, 28 (185/IV), IPN Gd 003/176 (200/IV), IPN Gd 0207/8 (911/5)

Encyklopedia Solidarności, biogram Magdaleny Modzelewskiej-Rybickiej

W walce o lepszą przyszłość. Wolne Związki Zawodowe 1978-1980 – Wystawa IPN Gdańsk

Magdalena Sylwia Modzelewska-Rybicka was born in Gdańsk on November 3, 1954, to Edward and Władysława. In the early 1970s she was active in the Roman Catholic Light-Life Movement and then became involved in the Catholic Academic Ministry.

In 1973-1978 she studied Polish Literature at the Humanities Department, Gdańsk University. She obtained her master's degree in 1981. Involved since 1976 in activities towards developing and spreading the so-called second circulation of publications (independent from the Communists), by retyping the Communiqués of the Committee for the Defense of Workers (*Komitet Obrony Robotników* – KOR), arranging editing and publishing services for the “Bratniak” periodical and *Wydawnictwo Młoda Polska* (Young Poland Publishing).

Since 1977 a member of Movement for Defense of Human and Civil Rights (*Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela* – ROPCiO). In November of that year she participated in establishing the Students' Solidarity Committee (*Studencki Komitet Solidarności* – SKS) of Tri-City Academies. In January 1978, as member of that committee, she distributed ROPCiO-edited leaflets at a church in Gdańsk-Oliwa.

She was a co-founded of *Ruch Młodej Polski* (Young Poland Movement), an anti-Communist grouping surrounding Aleksander Hall. She is one of five women, besides Danuta Grzelak,

Zofia Kruszyńska-Gust, Bożena Rybicka, Gabriela Turzyńska, and Izabela Dulkiwicz, who signed the founding declaration of RMP among the 25 people who did so on August 18, 1979.

After Błażej Wyszowski was arrested in late May 1978, she organized with Bożena Rybicka the prayer meetings of tens of people at the Ascension of Our Lady Church in Gdańsk (the St. Mary Basilica) for the imprisoned activist of Free Trade Unions. From May to August 1980 there were similar prayer meetings for Tadeusz Szczudłowski and Dariusz Kobzdej.

On October 10, 1978, Magdalena Modzelewska was arrested in the flat of an activist, where a meeting of SKS members and sympathizers was to take place. She was transferred to the City Headquarters of Citizens' Militia in Sopot, with samizdat materials found during personal search. She was detained for 48 hours.

Together with activists such as Bogdan Borusewicz, Bożena Rybicka, Anna Młynik, Kazimierz Szołoch, and Dariusz Kobzdej, she participated in laying flowers and a wreath signed "To the shipyard workers fallen in December, from friends" at the gate of Gdańsk Shipyard on December 18, 1978. On the previous day, officers of Security Service detained fourteen activists of the Free Trade Unions and SKS for 48 hours.

Besides commemorating December 1970, Magdalena Modzelewska helped organize and participated in independent manifestations in Gdańsk on patriotic anniversaries of May 3 and November 11.

In 1979-1980 she worked as a teacher in an elementary school in Gdańsk. Then she was employed as a librarian at the Medical Academy's Main Library, but her contract was not extended due to pressure from the Security Service.

Along with a group of RMP activists, in August 1980 she supported the strike at the Lenin Shipyard in Gdańsk, helping edit the first list of demands and taking minutes of the initial talks between the Strike Committee and the shipyard's directors. She led the daily prayers at the Gate No. 2. Her voice can be heard in episodes of the Andrzej Wajda's film *Man of Iron* and in the documentary feature *Robotnicy '80 (Workers '80)*.

In September 1980 she joined Solidarity trade unions. For four months, until December 1980, she worked in the secretariat of Presidium of the Inter-Enterprise Founding Commission.

After the Communists introduced martial law on December 13, 1981, she was hiding and helping activists of Regional Coordination Committee in Gdańsk. From May 1982 to 1983 she worked in the underground editing team of "*Solidarność*". *Pismo Regionu Gdańskiego* ("Solidarity". Gdańsk Region Paper), and from autumn 1982 - in "*Polityka Polska*" („Polish Policy”).

In 1985 she married Mirosław Rybicki. She gave birth to and raised three sons: John, Pieter

and Paul.

She was included in the list of RMP activists, who in case of revealing themselves and not undertaking anti-state activities were not to be persecuted by Ministry of Interior, based on the decision of the Minister of Interior of June 2, 1982. After disclosure, immediately resumed activities.

In 1984 she began postgraduate (doctoral) studies at the Lublin Catholic University (until 1986), later on she also studied theology at the Gdańsk Theological Institute.

After the shift in government, she worked as an addiction and familial abuse therapist. In the years 1998-2002 she worked in the Friends of Children Society in Koszalin, and in 2003-2006 as junior inspector for preventing alcohol abuse in Gdańsk municipal authorities.

From 2005 she conducted meetings for parents and caretakers of disabled children as a therapist in the Voivodeship Centre for Alcoholism and Co-Addiction Therapies in Gdańsk (until 2008).

Her activities towards Polish independence did not escape the scrutiny of Security Service. She was detained many times, with body searches. Her flat was also searched. Since 1977, for reasons such as distribution of anti-Communist material or initiating patriotic actions, she was surveilled by Department III of Voivodeship Headquarters of Citizens' Militia in Evidence Questionnaire codenamed "Humanistki" ("Arts Students"). In mid-1987 the Questionnaire was expanded into operational investigation case codenamed "Rybak" ("Fisherman"), within which Magdalena Modzelewska-Rybicka was under observation until November 3, 1989.

In 2006 she was decorated with Commanderr's Cross, Polonia Restituta Order, and in 2015 - with Freedom and Solidarity Cross.

Magdalena Modzelewska-Rybicka passed away after severe illness on May 23, 2016. She is buried at Srebrzysko Cemetery in Gdańsk.

Compiled by Mateusz Dąbrowski

PLIKI DO POBRANIA

[Magdalena Modzelewska-Rybicka \(ENG\) \(pdf, 3.31 MB\) 10.08.2020 08:53](#)